

sloten tot oprichting van de Handels-Hoogeschool. Anderzijds was hier o.a. het Genootschap 'Gijsbert Karel van Hogendorp' opgericht en een cursus van prof. Bolland georganiseerd. Er was dus wel het een en ander gaande. Maar hier, in de Rotterdamsche Kring, zou voortaan voor de leden dagelijks gelegenheid bestaan om elkander te ontmoeten, in 't bijzonder des zaterdagsmiddags.

Verschillende particulieren hielpen nu mee bezoek aan 'de Kring' te stimuleren door er kleine exposities in te richten. In januari 1914 begon men maquettes en tekeningen van architect H. P. Berlage tentoon te stellen; in februari Rotterdamse stadsgezichten; vervolgens Delfts aardewerk, Indische ethnografie, Zuid-Hollandse volkskunst enz. En 's zaterdagsmiddags werd er dan toelichting gegeven bij wat er te zien was: Berlage kwam er zelf voor over; prof. Niermeijer uit Utrecht en prof. Nieuwenhuis uit Leiden vertelden over het Indische land en volk. En anderen volgden. Maar ook onderlinge besprekingen werden aan de orde gesteld: mej. H. A. Crommelin, uit Zeist, leidde het vraagstuk van de 'Plaatselijke Keuze' in; mr. H. M. A. Schadee sprak over 'Theorieën over de oorsprong der taal'; mej. dr. Chr. A. van Manen, uit den Haag, over 'Onze plaats ten opzichte der maatschappelijke vraagstukken'; mej. J. M. Wolfson over 'De revolutiejaren 1848-1849'; dr. A. H. de Hartog, toen nog predikant te Haarlem, over 'De religie der toekomst'. (Jan Ligthart zou komen spreken, maar moest afzeggen.) Rensburg sprak over etsen, Plaschaert over glasbranden, pater Kruitwagen over de uitvinding der boekdrukkunst. Reeds in november 1913 werd Bernard Shaw uitgenodigd te komen spreken, maar deze wenste niet in Holland op te treden.

Bij de oprichting van de Kring was met opzet bij de verzending van circulaires grote beperking betracht, omdat het wenselijk scheen eerst eens af te wachten, of de beweging kans van slagen had. Toch bedroeg het ledental aanstonds reeds ruim 300 en de betoonde belangstelling was hoopgevend. Op de persoonlijke medewerking der leden werd van de aanvang af een beroep gedaan.

Maar reeds in de zomer van 1914 brak de (Eerste) Wereldoorlog uit, die natuurlijk aanstonds een zekere bewustzijnsverenging ten gevolge had. De werkzaamheden van de Kring ondervonden uit de aard der zaak vertraging doordat het Bestuur er nu minder